

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Кафедра психології і педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету здоров'я, психології,
фізичної культури та спорту

Свєген ПАВЛЮК

20 22 р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна Педагогіка та психологія вищої школи

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Комар Таїсія Василівна
Профайл викладача	https://psy.khmnu.edu.ua/komar-tayisiya-vasylivna/
E-mail викладача(ів)	komart@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	+380673802800
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=4383
Консультації	Очні: згідно розкладу он-лайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			залік	іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
В	Д			4,0	120	54	36	-	18	-	66			+	
В	З			4,0	120	12	8		4		108			+	

Анотація дисципліни

Курс «Педагогіка та психологія вищої школи» є складовою вибіркової частини дисциплін професійної підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Дисципліна «Педагогіка та психологія вищої школи» має забезпечити здобувачів вищої освіти такими компетентностями, як: уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; цінування та повага різноманітності та мультикультурності; здатністю діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення; здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію; здатність до викладацької діяльності, проектування, оптимізація та оцінювання якості навчально-виховного процесу й освітнього середовища. При викладанні дисципліни використовуються традиційні та сучасні технології, зокрема: інформаційна лекція, проблемна лекція, лекція-візуалізація, бінарна лекція, лекція-бесіда; практичні та семінарські заняття (семінар-бесіда; семінар-тренінг, проблемний семінар); інноваційні технології навчання: особистісно-орієнтована технологія навчання, розвивальна технологія навчання, ігрові технології навчання, технологія проблемного навчання та методи інтерактивного навчання: бесіди, дискусії, педагогічні задачі та ситуації, мозковий штурм (брейнстормінг), метод кейсів, метод «ажурної пилки», дидактичні ігри; самостійна робота (виконання індивідуальних творчих завдань)

Мета і завдання дисципліни

Метою дисципліни є формування психолого-педагогічної компетентності гуманістично-зорієнтованого фахівця з високим рівнем професійної культури, який здатний до постійного саморозвитку й підвищення професійної кваліфікації та підготовка до викладацької діяльності й оволодіння сучасними технологіями і вміннями проектувати, розробляти, впроваджувати інноваційні засоби, створювати сприятливе освітнє середовище.

Основним завданням дисципліни є формування системи знань про педагогіку та психологію вищої школи; розкриття психолого-дидактичних особливостей освітнього процесу у вищій школі, враховуючи психологічну характеристику періоду ранньої дорослості та психологію особистості викладача вищої школи (психологічні особливості розвитку пізнавальної, емоційно-вольової, ціннісно-мотиваційної, комунікативно-поведінкової сфер); формування практичних навиків викладацької діяльності й оволодіння інноваційними, інтерактивними технологіями навчання та технологією «soft skills»; ознайомлення з психологічною природою стресів та психологічними особливостями професійного іміджу викладача вищої школи.

Очікувані результати навчання

Здобувач вищої освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен бути здатним: розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість; оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації; вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; володіти сучасними технологіями викладання у вищій школі, уміти проектувати, розробляти та впроваджувати інноваційні засоби викладацької діяльності, створювати сприятливе освітнє середовище.

Тематичний план дисципліни і календар його виконання.

Таблиця 3 – Тематичний план дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота здобувачів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1-2	Загальні засади педагогіки вищої школи Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні	Розвиток вищої школи в Україні на сучасному етапі	Опрацювання лекційного матеріалу та літератури, підготовка до практичного заняття за темою 1-2. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання № 1	7	[2] с. 8-38; с. 40-44; [3] с. 6-18; [4] с. 29-39; [5] с. 5-26
3-4	Психолого-дидактичні особливості освітнього процесу у вищій школі Психолого-педагогічні особливості принципів навчання у вищій школі	Технологія застосування принципів навчання та дидактичні правила їх реалізації у вищій школі	Опрацювання лекційного матеріалу та літератури, підготовка до практичного заняття за темою 3-4. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання № 2	7	[1] с. 101-123; [2] с. 8-38; с. 44-73; [3] с. 6-18; с. 21-30; [4] с. 29-39; с. 80-86; [5] с. 5-26; с.27-103
5-6	Інноваційні технології навчання у вищій школі Інноваційні форми організації навчання у вищій школі	Технологія впровадження інноваційних методів та форм організації навчання у вищій школі	Опрацювання лекційного матеріалу та літератури, підготовка до практичного заняття за темою 5-6. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання № 3	7	[2] с. 231-266; [3] с. 39-43; [4] с.101-108; [5] с.45-98
7-8	Інтерактивні технології навчання у вищій школі Технології «soft skills» у вищій школі	Технологія розвитку «soft skills» засобами інтерактивних технологій у вищій школі	Опрацювання лекційного матеріалу та літератури, підготовка до практичного заняття за темою 7-8. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання № 4	7	[1] с.48-50; с.77-78; с. 96-98; с.121-123; с. 177-179; [2] с. 267-283; [3] с. 39-43; [4] с.87-115
9-10	Загальні засади психології вищої школи Психологія дорослості	Психологічна характеристика періоду ранньої дорослості	Опрацювання лекційного матеріалу та літератури, підготовка до практичного заняття за темою 9-10. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання № 5	7	[1] с. 8-31; с. 33-51; [3] с. 80-84; с.103-115; [4] с. 40-56
11-12	Психологія особистості майбутнього фахівця з вищою	Технологія психологічного супроводу	Опрацювання лекційного матеріалу та літератури, підготовка до	7	[1] с. 207-237; [3] с. 120-128; с.

	освітою	професійного становлення майбутнього фахівця з вищою освітою	практичного заняття за темою 11-12. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання № 6		135-146; [4] с. 49-56; с. 58-60; [5] с. 188-211
	Психологія особистості викладача вищої школи				
13-14	Психологія педагогічної майстерності викладача вищої школи	Тренінгові технології педагогічної майстерності та педагогічної комунікації викладача вищої школи	Опрацювання лекційного матеріалу та літератури, підготовка до практичного заняття за темою 13-14. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання № 7	8	[1] с. 153-179; [3] с. 135-146; [4] с. 63-70; [5] с. 188-218
	Психологія педагогічної комунікації у вищій школі				
15-16	Психологія стресу у педагогічній діяльності	Психопрофілактика професійного стресу та професійного вигорання педагогів	Опрацювання лекційного матеріалу та літератури, підготовка до практичного заняття за темою 15-16. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання № 8	8	[1] с. 26-30; с. 235-237; [3] с. 139-151; с. 146-151
	Психологічні особливості професійного вигорання педагогів				
17-18	Психологічні особливості професійного іміджу викладача вищої школи	Психотехніки формування професійного іміджу та самопрезентації викладача вищої школи	Опрацювання лекційного матеріалу та літератури, підготовка до практичного заняття за темою 17. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання № 9	8	[1] с. 177 - 179; [3] с. 123-128; [4] с. 60-67; [5] с. 218-222
	Психологічні особливості самопрезентації викладача вищої школи				

Політика дисципліни.

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Здобувач денної та заочної форми навчання зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, практичні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять здобувач має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набуті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (<http://khnu.km.ua/root/files/01/06/03/006.pdf>). Виконуючи самостійну роботу з дисципліни, здобувач має дотримуватися політики доброчесності. У разі наявності плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати завдання за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Оцінювання академічних досягнень здобувача здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Оцінювання результатів навчання здобувачів денної форми навчання складається з таких елементів: тестовий контроль, захист проектної роботи, захист індивідуальних творчих завдань, семестровий контроль (залік). Здобувач, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав семестровий контроль (залік), вважається невстигаючим.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувачів денної форми навчання за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота				Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль (залік)
Тестовий контроль		Проектна робота		Захист ІТЗ			За рейтингом
ТК 1-2	ТК 3-4	ТК 5-6	ТК 7-8	ІТЗ 1-2	ІТЗ 3-4	ІТЗ 5-6	
ВК		0,3		0,4		0,3	0

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт, ТК – тестовий контроль, ПР- проектна робота, ІТЗ – індивідуальні творчі завдання.

Пропущене заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичного навчання у семестрі.

Оцінювання результатів навчання здобувачів заочної форми навчання складається з таких елементів: захист контрольної роботи і підсумковий тестовий контроль.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувачів заочної форми навчання за ваговими коефіцієнтами:

Самостійна робота здобувача			Семестровий контроль (залік)
КР	ЗКР	ТК	За рейтингом
0,3	0,3	0,4	0

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт, КР – контрольна робота, ЗКР – захист контрольної роботи, ТК – тестовий контроль

Критерії оцінювання за видами робіт

Оцінювання тестових завдань

Підсумковий тест і тест для поточного контролю для кожного здобувача складається з двадцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати здобувач, становить 20. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. На тестування відводиться 20 хвилин. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється здобувачу, представлена у нижченаведеній таблиці

Сума балів за тестові завдання	1-11	12-16	17-18	19-20
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

Правильні відповіді здобувач записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей мають бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд здобувача, відповідям.

Якщо здобувач отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли здобувач не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка «задовільно».

Оцінювання індивідуальних творчих завдань

Індивідуальне творче завдання передбачає розробку опорного конспекту. Структурування інформації в опорному конспекті складається з таких елементів: по-перше, інформація повинна бути розподілена на групи та підгрупи згідно з певним критерієм, по-друге, виокремленні групи мають бути логічно пов'язані, вибудовані в необхідному порядку (за важливістю, за інтенсивністю тощо). При оцінюванні індивідуальних творчих завдань враховуються відповідні показники та бали, які відповідають вимогам щодо оформлення опорного конспекту.

Критерії оцінювання індивідуальних творчих завдань

№/№	Показники	Кількість балів
1.	Відповідність теми (чи дозволяють зібрані матеріали вирішити основні проблеми, навколо яких можна генералізувати (об'єднувати) змістовні блоки ОК).	1
2.	Логічність та послідовність (наявність логіки, грамотність оформлення блоків, зв'язок форми подання матеріалів і змісту).	1
3.	Інформативність (достовірність інформації та її характер (достатній обсяг, повнота висвітлення проблеми), понятійний апарат, актуальність запропонованої інформації).	1
4.	Адекватне використання різних способів акцентування (колір, лінія, шрифт)	1
5.	Оригінальність та креативність.	1
Загальна кількість балів		5

Оцінювання проектної роботи

Проектна робота складається з таких елементів: теоретичного та практичного завдання. Кожний показник оцінюється відповідною кількістю балів. Узагальнена оцінка за проектну роботу виводиться як середньоарифметичне з усіх завдань та округлюється відповідно до інституційної шкали.

Критерії оцінювання проектної роботи

№/№	Показники	Кількість балів
1.	Значущість і актуальність висунутих проблем, адекватність тематиці, яка вивчається, конкретність використаних методів досліджень і обробки одержаних результатів.	1
2.	Активність кожного учасника проекту	1
3.	Переконливість прийнятих рішень та уміння їх аргументувати	1
4.	Естетика оформлення результатів проведеного проекту.	1
5.	Уміння відповідати на питання опонентів, лаконічність і аргументованість відповідей кожного члена групи	1
Загальна кількість балів		5

Контрольна робота

Контрольна робота здобувачів заочної форми навчання включає теоретичне питання та практичне завдання. Зміст та вимоги до написання та оформлення контрольної роботи подані у методичних вказівках, розміщених у Модульному середовищі для навчання ХНУ.

Критерії оцінювання контрольної роботи здобувачів заочної форми навчання

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій оцінювання контрольної роботи здобувачів заочної форми навчання
Відмінно	Зміст питань розкрито повно і грамотно, правильно використано понятійний апарат; логічний виклад відповіді державною мовою; проявлено творчий підхід та самостійне мислення. Дотримані всі вимоги оформлення контрольної роботи. При написанні допущено дві-три несуттєві похибки
Добре	Зміст питань розкрито повно. Показано володіння понятійним апаратом і фаховою термінологією; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі питань можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання тощо. Відповідь будується на основі самостійного мислення. Дотримані не всі вимоги оформлення контрольної роботи. Допущено дві-три несуттєві помилки.
Задовільно	Зміст питань розкрито неповно. Виявлено знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією. Відповідь будується на рівні репродуктивного мислення, слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді. Не дотримано вимог оформлення контрольної роботи
Незадовільно	Зміст питань не розкрито. Виявлено розрізнені, безсистемні знання, допущені суттєві помилки у визначенні понять, перекручено їх зміст, виклад матеріалу хаотичний. Не дотримано вимог оформлення контрольної роботи.

Семестровий контроль (залік)

Підсумкова оцінка за семестр згідно з інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до Електронного журналу. Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав здобувач з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній здобувачем кількості балів відповідно до таблиці співвідношення. Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання	
A	4,75 – 5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь і навичок.
B	4,25 – 4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75 – 4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25 – 3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00 – 3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання.
FX	2,00 – 2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни.
F	0,00 – 1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна робота і повторне вивчення дисципліни.

7. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Педагогіка вищої школи: предмет, завдання та функції.
2. Основні категорії педагогіки вищої школи.
3. Основні напрями реформування системи вищої освіти.
4. Основні принципи освіти в Україні.
5. Болонський процес. Мета та основні положення Болонської декларації.
6. Об'єкт, предмет та завдання дидактики вищої школи.
7. Основні поняття та категорії дидактики вищої школи.
8. Основні функції та компоненти освітнього процесу у вищій школі.
9. Структура, зміст та організація освітнього процесу у вищій школі.
10. Принципи дидактики вищої школи.
11. Особистісно-орієнтована технологія навчання.
12. Технологія розвивального навчання.
13. Здоров'язберігаючі технології.
14. Технологія проблемного навчання.
15. Ігрові технології навчання.
16. Технологія проектного навчання.
17. Технологія case-study.
18. Сутність інтерактивних технологій навчання у вищій школі.
19. Методи інтерактивного навчання, їх класифікація.
20. Форми організації інтерактивного навчання.
21. Структура та зміст інтерактивних технологій навчання у вищій школі.
22. Інтерактивні технології навчання у процесі викладання психолого-педагогічних дисциплін.
23. Сучасні освітні моделі до визначення сутності поняття «soft skills».
24. Соціально-психологічні особливості «soft skills».
25. Структурні компоненти «soft skills».
26. Психологія вищої школи як новий напрям психологічних досліджень і навчальна дисципліна.
27. Предмет, завдання психології вищої школи.
28. Основні категорії психології вищої школи.
29. Методологія психології вищої школи.
30. Зв'язок психології вищої школи з іншими науками.
31. Психологія дорослості як самостійна галузь психологічного знання.
32. Психологічна характеристика періоду ранньої дорослості.
33. Психологія середнього дорослого віку.
34. Психологія пізньої дорослості.
35. Самовизначення як основне новоутворення ранньої дорослості.
36. Професіоналізація особистості фахівця з вищою освітою.
37. Суб'єктність як умова самовизначення та професіоналізації особистості.
38. Суб'єктність як основа розвитку та самоактуалізації особистості.
39. Суперечливості та кризи студентського віку.
40. Типологічні особливості сучасних студентів.
41. Сутність професійної діяльності викладача вищої школи.
42. Психолого-педагогічна структура діяльності викладача вищої школи.
43. Модель особистості та діяльності викладача вищої школи.
44. Психологія творчості та професійний саморозвиток викладача вищої школи.
45. Психологічні особливості професійних деформацій.
46. Психологія педагогічної комунікації як основа педагогічного процесу у вищій школі.
47. Педагогічне спілкування як форма педагогічної комунікації.
48. Психологічний аналіз педагогічної комунікації.
49. Протиріччя в педагогічній комунікації.
50. Діалогічна комунікація (спілкування) як умова ефективності педагогічного процесу у

вищій школі.

51. Стиль спілкування та його вплив на ефективність навчання і психологічний клімат у групах.
52. Комунікативна компетентність викладача вищої школи.
53. Сутність та основні компоненти педагогічної майстерності.
54. Педагогічна творчість та творчий потенціал викладача вищої школи.
55. Психотехніка як складова педагогічної майстерності.
56. Психологічні концепції професійного стресу.
57. Стресогенність в педагогічній діяльності.
58. Проблема професійного вигорання педагогів в психології.
59. Стадії професійного вигорання педагогів.
60. Психотехніки формування професійного іміджу та самопрезентації.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний процес з дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, підготовлені і видані:

1. . Комар Т. В. Педагогіка і психологія вищої школи : методичні вказівки до вивчення дисципліни / уклад.: Т. В. Комар., О. В. Варгата. Хмельницький: ХНУ, 2021. 60 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL: <http://surl.li/cgojv>
2. Варгата О. В. Розробка курсу з дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» для дистанційної форми навчання / О. В. Варгата. Хмельницький: ХНУ, 2018. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k1472&lng=1

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Виноградова В. Є., Юрченко В. І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 296 с.
2. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
3. Кайдалова Л. Г. Педагогіка та психологія вищої школи : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, І. С. Сабатовська-Фролкіна, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп. Х. : НФаУ, 2019. 248 с.
4. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с.
5. Федоренко О. І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О. І. Федоренко, В. О. Тюріна, С. П. Гіренко, С. М. Бойко, М. О. Котелюх, П. Д. Червоний, О. В. Медведєва; за заг. ред. О. І. Федоренко. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.

Додаткова:

6. Власова О. І. Психологія вищої школи : підручник / О. І. Власова, В. А. Семиченко, С. Ю. Пашенко, Я. Г. Невідома / за ред. О. І. Власової. К. : ВПЦ «Київський університет», 2015. 405 с.
7. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
8. Коваль К. О. Навчальна практика : навчальний посібник / К.О. Коваль, О. В. Мельник, О.В. Бурдейна, Р. С. Белзецький, О. М. Косарук. Вінниця : ВНТУ, 2017. 76 с.
9. Мартинець Л. А. Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с.

10. Прокопів Л. М. «Інноваційні освітні технології»: навчально-методичний посібник / упорядник Л. М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.

11. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.

12. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.) : Домбровська Я.М., 2018. 280 с.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Модульне середовище для навчання MOODLE. Режим доступу: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=4383>

2. Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій. [Електронний ресурс]. 2019. Режим доступу: https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/230/1/136_%D0%9A%D0%9B_%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97%20%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B8_.pdf

3. Конспект лекцій з дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» [Електронний ресурс]. 2017. Режим доступу: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/0908/1.1.pdf>

4. Педагогіка вищої школи з педагогічною практикою: метод. рек. до самостійної роботи для аспірантів [Електронний ресурс]. 2021. Режим доступу: https://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/6637/1/%D0%9C%D0%A0%20%D0%9F%D0%92%D0%A8_%D0%9F%D0%9F_%D0%B0%D1%81%D0%BF%D1%96%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B8_%D0%A1%D0%A0%D0%A1.pdf

5. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. [Електронний ресурс]. 2019. Режим доступу: http://www.caravela.kiev.ua/files/file/01_sochial_human/44_obklad_block_yurchenko_psyh_high_school_2019.pdf

6. Конспект лекцій з дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» (для магістрів денної форми навчання усіх спеціальностей) [Електронний ресурс]. 2017. Режим доступу: http://eprints.kname.edu.ua/46720/1/2015_%D0%BF%D0%B5%D1%87_%20173%D0%9B%20%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9%20%D0%90-5.pdf

7. Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій. [Електронний ресурс]. 2019. Режим доступу: https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/230/1/136_%D0%9A%D0%9B_%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97%20%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B8_.pdf